Zanim wybiorę szkołę i zawód

Drogi Ósmoklasisto,

15 czerwca ruszył nabór do szkół ponadpodstawowych, czas podjąć decyzję, co dalej. Odpowiedź wcale nie jest prosta, a decyzja nie jest łatwa. Od niej bowiem często zależy całe dorosłe życie. Jest jednak sposób, by ułatwić Ci to trudne zadanie. Proponuję Ci abyś zapoznał się, a następnie uwzględnił przy podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej tzw. czynnikach trafnego wyboru zawodu.

Aby podjąć trafną decyzję dotyczącą wyboru dalszej edukacji i zawodu, należy wziąć pod uwagę trzy grupy czynników. Są to:

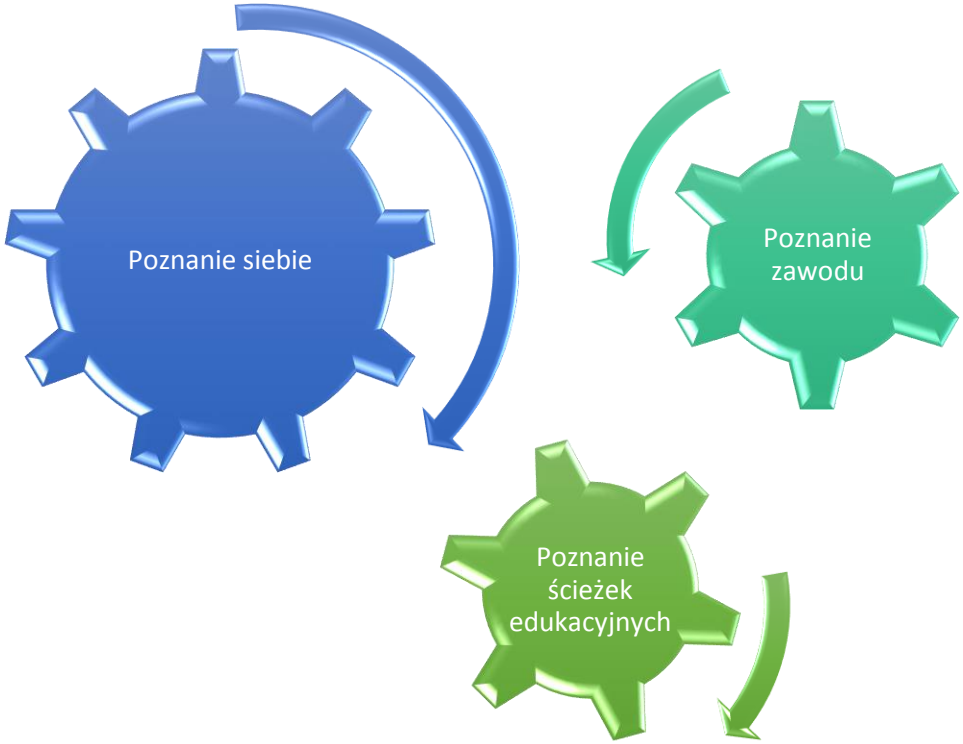

Poznanie siebie

Pierwsza grupa czynników wiążę się z rozpoznawaniem Twojego potencjału, czyli **poznaniem siebie**. Przed dokonywaniem ważnych wyborów i podejmowaniem decyzji, a ta dotycząca przyszłej szkoły, do nich z pewnością należy, warto zastanowić się nad takimi aspektami jak:

Zainteresowania, czyli aktywności podejmowane spontanicznie, z własnej nieprzymuszonej woli. Twoje zainteresowania widoczne są w wielu codziennych sytuacjach np., kiedy samodzielnie podejmujesz się

przygotowania posiłku, na podstawie instrukcji obsługi składasz proste urządzenia, chętnie wykonujesz piękne fryzury koleżankom dookoła, czy opiekujesz się zwierzętami, które nagminnie przynosisz do domu. Ważne abyś, rozpoznał czynności, które rzeczywiście sprawiają Ci frajdę.

Zdolności (uzdolnienia) często kojarzone są z wytwarzaniem dzieł artystycznych. Tymczasem praca w każdej dziedzinie wymaga określonych zdolności. Mogą to być np. zdolności społeczne, językowe, techniczne, przyrodnicze czy artystyczne. Każdy człowiek rodzi się wyposażony w określone zdolności, które rozwijane w ciągu życia powodują, że w pewnych dziedzinach będzie sobie radził lepiej niż inni. Zdolności te w dużym stopniu ujawniają się już w dzieciństwie. Możesz to zauważyć, kiedy będąc w tych samych warunkach, przy wykonywaniu pewnych czynności, np. nauka tabliczki mnożenia, czy wykonywanie prac technicznych jedną czynność wykonujesz szybciej, a inną wolniej lub wręcz uważasz za niemożliwą do wykonania.

Kolejny czynnik to **umiejętności.** Można zastanawiać się nad tym, co umiesz robić. Oczywiście trudno tu mówić o umiejętnościach zawodowych, choć zdarzają się uczniowie, którzy mają już pewne umiejętności bo czymś konkretnie się interesują (np. informatyką, motoryzacją). Często podpatrują osoby wykonujące interesujące ich zawody, spotykają się z nimi i pomagają wykonywać pracę np. naprawę samochodu.

Temperament. Cechy temperamentalne są uwarunkowane genetycznie i raczej nie ulegają modyfikacji, ponieważ wynikają z określonej budowy układu nerwowego. Ujawniają się w związku z tym już we wczesnym dzieciństwie. Chodzi głównie o tempo reagowania i zapotrzebowania na stymulację. Są uczniowie, którzy reagują bardzo szybko, z łatwością przestawiają się z jednej czynności na drugą, potrafią bez żalu zakończyć daną czynność i zająć się czymś innym. Inni z kolei reagują powoli, trudno im zakończyć rozpoczętą czynność, nie lubią zmian, lepiej funkcjonują, kiedy w ich otoczeniu panuje spokój. To jest właśnie temperament, który należy przyjąć, zrozumieć i nie próbować modyfikować, bo i tak się nie uda.

Pamiętaj ! Zawód ma pasować do Ciebie, a nie Ty do zawodu ☺

Osiągnięcia szkolne. Analizując swój potencjał, gdy rozważasz wybór szkoły ponadpodstawowej i zawodu, spróbuj odpowiedzieć sobie na kilka pytań dotyczących osiągnięć szkolnych np.: Jak radzisz sobie z nauką? Jakie masz oceny?

Stan zdrowia, bardzo ważny aspekt, często pomijany. Jeśli jesteś pod opieką jakieś specjalistycznej poradni, to trzeba zapytać lekarza, czy nie ma przeciwwskazań do wykonywania wybranego przez Ciebie zawodu. Na przykład jeżeli jesteś uczulony na terpentynę, nie będziesz mógł wykonywać zawodu grafika lub malarza.

Na powyższe pytania warto poszukiwać odpowiedzi razem z osobami, które najlepiej Cię znają i są Ci życzliwe: rodzice, przyjaciel/przyjaciółka, nauczyciel. Możesz także skorzystać z pomocy doradcy zawodowego z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Poznanie zawodów

Kolejną bardzo ważną grupą czynników, które należy uwzględnić w procesie podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowej jest poszukiwanie informacji o zawodach.

Poznanie zawodu to gromadzenie informacji o: środowisku pracy, zadaniach i czynnościach, narzędziach pracy - których będziemy używać, możliwościach zatrudnienia czy zarobkach.

Informacje te zdobędziesz za pomocą dwóch rodzajów źródeł: pośrednich i bezpośrednich.

Pośrednie źródła to wszelkiego rodzaju publikacje zawierające zgromadzone i opracowane informacje (informatory i przewodniki po zawodach, programy komputerowe i strony internetowe służące wyszukiwaniu informacji zawodowych i edukacyjnych, filmy o zawodach).

Jeśli chcesz pozyskać informacje o lokalnym i krajowym rynku pracy, np. o zawodach nadwyżkowych (na które nie ma zapotrzebowania) lub deficytowych (na które jest zapotrzebowanie), to znajdziesz je w urzędach pracy.

Bezpośrednie źródło informacji to ludzie związani z tematyką, o której chcesz zasięgnąć informacji. Mogą to być osoby wykonujące zawód, którym jesteś zainteresowany, lub uczniowie szkoły o której chcesz więcej się dowiedzieć.

Poznanie ścieżek edukacyjnych

Kolejnym ważnym krokiem w budowaniu kariery zawodowej jest wybór szkoły, a w zasadzie zaplanowanie ścieżki edukacyjnej umożliwiającej zdobycie kwalifikacji do wymarzonego zawodu. Jaką drogę wybrać?

Po szkole podstawowej masz do wyboru: liceum ogólnokształcące, technikum lub szkołę branżową. W tym momencie wato zadać sobie pytanie: W jaki sposób najszybciej się uczę, z podręcznika czy może poprzez działanie? Jest to kluczowe pytanie, ponieważ jak pokazuje poniższy schemat do tego samego zawodu, można dojść, indywidualną, konkretną ścieżką dobraną do naszego sposobu uczenia się.

Ścieżki kształcenia w Polsce prezentują się następująco:

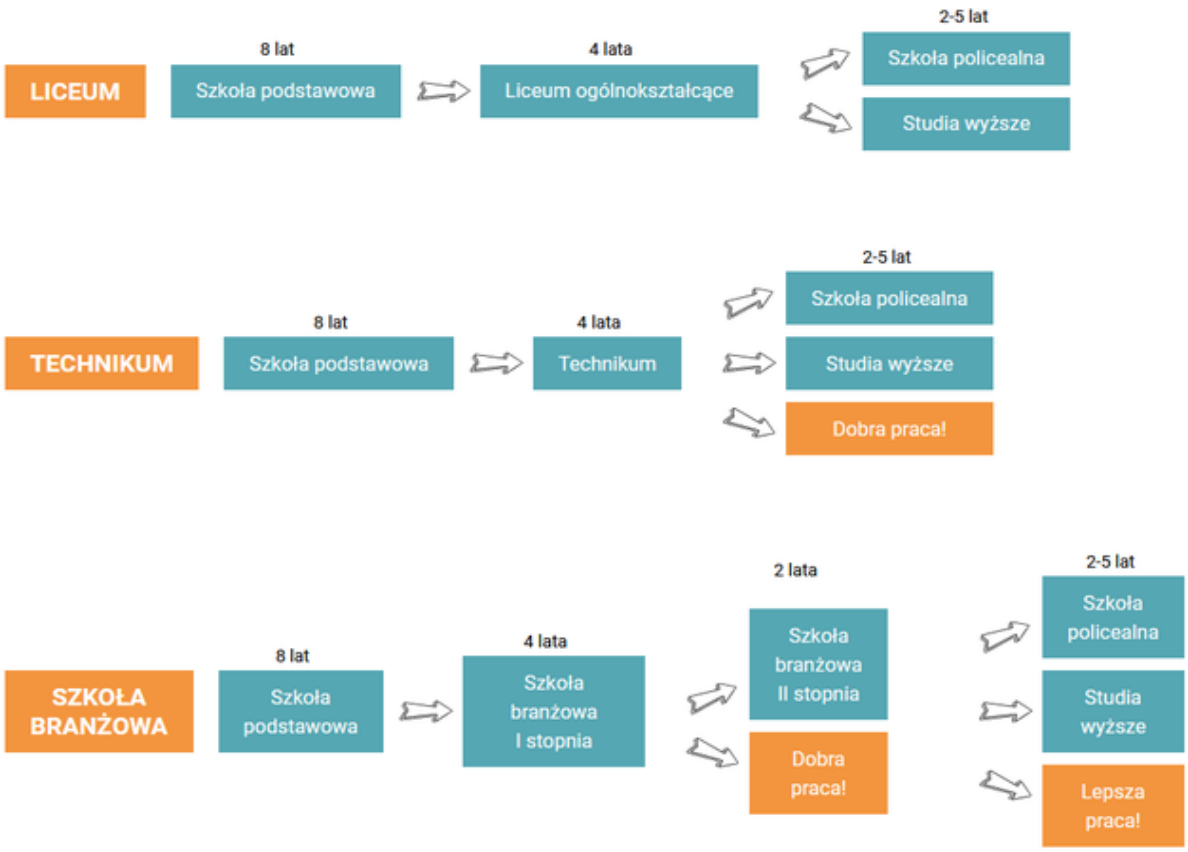

Źródło: https://szczecin.se.pl/